

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Geen juridische geletterdheid zonder toegang tot juridische basisinformatie

Het is een open deur intrappen te beweren dat onze samenleving in toenemende mate «gejuridiseerd» is. Even onbetwistbaar zijn de geringe kennis en het bewustzijn van het juridisch kader waarbinnen het maatschappelijk leven zich afspeelt. Heel wat burgers zijn zonder meer «*juridisch ongeletterd*». Dit euvel betreft niet enkel de werking van de instellingen, die burgers vaak ver van hun bed achten, maar ook de – vaak verstrekkende – juridische context van veel voorkomende handelingen/gebeurtenissen die een mensenleven kenmerken.

Tegen deze achtergrond pleitte VJV-voorzitter Frank Judo op 24 september in zijn toespraak «Communiqueert het recht? – Het recht communiqueert!» (zie www.vjv.be → archief) voor aandacht voor juridische thema's in het onderwijs en de eindtermen.

De Vlaamse Juristenvereniging wil juridisch Vlaanderen echter aanzetten tot een ruimer en constructief debat over de noodzaak aan initiatieven ter versterking van de juridische bagage bij het brede publiek en de bijdrage die de diverse beroepsgroepen hieraan kunnen leveren.

Een dergelijk debat kan met enige koudwatervrees gepaard gaan. Deze is wellicht onterecht, aangezien toegenomen «*juridische geletterdheid*» de juridische sector niet ondergraaft. Weten verhoogt immers de behoefte aan kennis en het bewustzijn van het

belang van goede omkadering. Initiatieven met het oog op «*juridische geletterdheid*» kunnen ook aansluiten bij de maatschappelijke opdracht van de jurist. Zij geven, zoals andere initiatieven om sociale vaardigheden te vergroten, justitie een socialer gelaat en dragen bij tot cohesie.

Een weinig origineel, maar vanzelfsprekend onderdeel van het debat over «*juridische geletterdheid*» betreft het toegankelijk maken en verspreiden van juridische informatie. Geletterdheid begint als het ware immers bij letters.

Is het niet verdedigbaar de toegang tot juridische overheidsinformatie of publiek gefinancierde informatie, zonder tussenkomst van de private markt, als grondrecht aan te merken? In dit opzicht laat de overheid zich trouwens niet onbetuigd. Gecoördineerde wetgeving, rechtspraak, wetgevingsdossiers en dergelijke meer zijn door de overheid elektronisch ontsloten. *Juridat* is slechts één van de initiatieven die wat dit betreft aandacht verdienen.

Om deze initiatieven sterker te valoriseren kan het spoor van de oprichting van een *Instituut voor juridische informatie*, met steun van diverse juridische stakeholders, worden overwogen. Een dergelijk *Legal Information Institute* (hierna: LII) kan bijvoorbeeld een portaal met een overkoepelende en – voor juristen en vooral niet-juristen – gebruiksvriendelijke zoekmodule uitbouwen en onderhouden, waarlangs alle in Vlaanderen beschikbare publieke juridische informatie ontsluitbaar is.

Wat dit betreft zoekt de Vlaamse Juristenvereniging een aanzet voor de

discussie in de activiteiten van *World Legal Information Institute* (hierna: WorldLII – zie de website <http://www.worldlii.org>). WorldLII beoogt de ontwikkeling van een onafhankelijke, gratis en niet-commerciële *tool* voor de ontsluiting van juridische bronnen/informatie. Het overkoepelt – door middel van een zoekinterface – momenteel ongeveer 1165 databanken uit 123 rechtsordes en bevat een grote, doorzoekbare, catalogus van elektronisch toegankelijke juridische informatie.

De wieg van het initiatief staat in Canada. In 2002 legden de toenmalige LII's in Montreal de *Declaration on Free Access to Law* af. Volgens deze verklaring gebruikt het netwerk van LII's het internet om «*publieke*» juridische informatie uit diverse rechtsordes gratis en anoniem ter beschikking te stellen.

Vanuit dit oogpunt gaat een pleidooi voor de oprichting van een Vlaams LII gepaard met een uitnodiging tot inschakeling ervan in het WorldLII. Juridische informatie die uitgaat van overheidsinstellingen die tot taak hebben «*recht*» voor het publiek toegankelijk te maken, behoort tot het (digitale) erfgoed van de mensheid. Het moet bijgevolg in een brede betekenis van het begrip «*toegankelijk*» zijn. Publicatie ervan komt, zoals toegelicht, immers de rol van het recht in de opbouw van de samenleving ten goede.

Bertel De Grootte
Ondervoorzitter Vlaamse
Juristenvereniging